

**2010
2014**

Vertrouwen in Enschede

**Partijen PvdA, VVD, CDA, BBE
Coalitieakkoord
gemeente Enschede
1 april 2010**

Inhoud

Voorwoord

1	Inleiding.....	4
2	Besturen doe je samen.....	5
3	Ondernemend en gedurfd.....	7
4	Enschedeërs actief in de wijk.....	11
5	Ruimte goed benutten.....	14
6	Financieel solide.....	17
	 Bijlage 1 kader meerjarenbegroting 2011-2014.....	 20
	Bijlage 2 Standpunt vliegveld.....	21
	Bijlage 3 Standpunt Kennispark.....	23

Voorwoord

De inwoners van Enschede hebben op 3 maart 2010 hun nieuwe gemeenteraad gekozen. Op basis van de door de kiezers uitgesproken voorkeuren hebben de politieke partijen overleg gevoerd en hun wens uitgesproken voor de vorming van een nieuw college, met brede steun in de raad.

De mogelijkheid voor een coalitie samen met D66, de grootste electorale winnaar, is verkend. De verschillen van opvatting over de ontwikkeling van het vliegveld tussen deze partij en een meerderheid van andere partijen waren onoverbrugbaar en daarom heeft D66 zich uit de besprekingen teruggetrokken. De onderhandelingen tussen PvdA, VVD, CDA en Burgerbelangen Enschede bleken wel vruchtbaar en hebben geleid tot dit akkoord met als motto: 'Vertrouwen in Enschede.'

Onze stad heeft toekomst, grote ambities en potenties. Aan het nieuwe college de taak talenten aan te spreken en te stimuleren. Voor altijd op campagne. Door in te zetten op stevige samenwerking tussen college, gemeenteraad en onze stad. Samen verdienen ze het!

Dit coalitieakkoord is de basis voor het nieuwe college en zal zijn vertaling krijgen in een collegeprogramma en in de programmabegroting.

PvdA, VVD, CDA, Burgerbelangen Enschede

1 Inleiding

‘Vertrouwen in Enschede’ – dat is het motto van ons collegeakkoord voor de jaren 2010-2014. We verwoorden hierin ons vertrouwen in een krachtige stad, vol mogelijkheden en ambities. Met een bestuur dat vertrouwen verwerft van bewoners, ondernemers, ambtelijke organisatie, instellingen en gemeenteraad.

De inwoners van Enschede verdienen dat wij werk blijven maken van de stedelijke kwaliteit. En van een goed sociaal vangnet, van investeren in voorzieningen en een gerichte herstructurering van slechte plekken. Dat vraagt de participatie van alle inwoners die hiertoe in staat zijn. Zoals we hulp bieden aan degenen die dat nodig hebben. Deze ambities kunnen we alleen realiseren door goede samenwerking met inwoners en maatschappelijke organisaties. De mogelijkheden zijn er: Enschede heeft een hart. De vele stadgenoten die vrijwillig in de weer zijn voor hun medebewoners en de leefbaarheid van wijken, buurten en dorpen, laten het dagelijks zien.

Dat is wat we nodig hebben. Want er komt veel op ons af. In de komende jaren staat de gemeente voor forse bezuinigingen. We moeten er slim op anticiperen. Ons devies is daarom: meer betrokkenheid van burgers en bedrijven en duurzaam innoveren met een menselijke maat. We kiezen voor betere dienstverlening en een effectievere, slankere overheid, door gebruik te maken van nieuwe technologieën in maatschappelijke sectoren en door voorzieningen anders te organiseren.

Als college van B&W zetten we zelf de eerste stap. In de komende jaren telt Enschede vijf wethouders in plaats van de gebruikelijke zes. Hieruit spreekt ons vertrouwen in de nieuwe coalitie én in het verwachte samenspel met de gemeenteraad. Het is een brede coalitie, die rekent op een sterke raad, op wederzijdse waardering en begrip. Eveneens op erkenning van elkaars verantwoordelijkheden. Dit coalitieakkoord schept hiervoor ruimte. De gewenste wendbaarheid van de gemeente krijgt al gestalte door de nieuwe inrichting van de gemeentelijke organisatie naar programma's.

Intussen blijven we realistisch. Wij kunnen nu de toekomst voor vier jaar niet vastleggen en wij verwachten van velen een inbreng. In dit coalitieakkoord besteden we vooral aandacht aan onderdelen die we politiek willen accentueren. Zo leggen we de basis voor de politieke koers die we verder uitwerken in de programmabegroting 2011 en de meerjarenbegroting 2011-2014. Uiteraard kunnen we dat niet alleen. We zien uit naar de inbreng van velen en laten ons daarop aanspreken. Het is dan ook méér dan symbolisch dat we kiezen voor een gezamenlijke werkruimte in het stadhuis. We hopen u daar te ontmoeten.

2 Besturen doe je samen

De relatie van burgers en maatschappelijke partners met de overheid is cruciaal om zichtbare en door de recessie noodzakelijke veranderingen in Enschede tot stand te brengen. De gemeente kan en moet hierbij verschillende rollen vervullen. Ze reguleert, faciliteert en ordent, en is daarnaast coproducteur van beleid. In de komende jaren komt het erop aan onze burgers en partners meer zeggenschap te geven. Dat geldt zowel voor thema's in de directe woon- en leefomgeving, als voor het samen doelen te bereiken in de gewenste ontwikkeling van Enschede. En eveneens voor het samen investeren en verantwoordelijkheid willen nemen.

Wij zijn voorstander van een grotere zichtbaarheid in de wijken/dorpen en een sterkere rol van de stadsdeelwethouders. Het is onze breed gekoesterde wens om het samenspel met al onze inwoners en onze partners te vergroten; wij willen verbindingen tussen partijen tot stand brengen. Daarom willen we oogsten op de versterking van de rol van communicatie; de politieke sturing is gericht op meer wisselwerking en minder 'zendingsdrang'. Vertrouwen staat centraal bij hen die op ons moeten kunnen rekenen. Binding op inhoud is de werkstijl die daarbij past. Wij willen een betrouwbare partner zijn voor de partijen die samen met ons een krachtig Enschede mogelijk maken. Hieraan geven we concreet inhoud door te kiezen voor:

Meer autonomie voor wijken, dorpen en buurten

De verbinding met groepen bewoners op straat-, buurt- en wijkniveau is uiterst belangrijk voor de verdere ontwikkeling van het stadsdeelgewijs werken. De legitimering van de wijk- en dorpsraden wordt hierop beoordeeld. De budgetten voor wijk- en dorpsraden zijn gewaarborgd. Behalve in deze organen, zijn bewoners ook actief rond specifieke onderwerpen of kwesties die actueel zijn in hun stadsdeel. Ook met deze netwerken en organisaties willen wij samenwerken. Ze krijgen een serieuze plaats in het gemeentelijk beleid.

Het primaat ligt bij burgers, die we meer zeggenschap, sturing en verantwoordelijkheid willen geven. Namens de gemeente is stadsdeelmanagement (SDM) hierbij partner. Het stadsdeelmanagement wordt versterkt door, en krijgt meer invloed op de inzet vanuit de programma's. Het stadsdeelteam kan op deze wijze klein blijven en toch aan slagvaardigheid winnen. Professionals stellen jaarlijks een plan op voor de uit te voeren activiteiten. Hierdoor zijn randvoorwaarden, middelen en menskracht vooraf bekend. Bewoners weten dan wat zij van de gemeentelijke dienstverlening in hun wijk of buurt kunnen verwachten. Voor directe reacties over de uitvoering komt er een duidelijke stroomlijning van klachten via één algemeen klachtenpunt van de gemeente.

Versterking van inzet van nieuwe media voor communicatie

De gemeente moet door het gebruik van ICT de interactie met burgers versterken. Via Web 2.0-toepassingen, Twitter, Hyves of internetpanels kunnen we (bepaalde) groepen burgers, zoals jongeren en studenten, beter bereiken. Wij willen de gemeentelijke dienstverlening verder moderniseren door het gebruik van deze innovatieve technologieën. Zo geven we bovendien concreet invulling aan 'de andere overheid'. Regionale kennisinstituten zoals Saxion en Universiteit Twente kunnen hierbij helpen, zodat wij optimaal gebruik maken van de mogelijkheden tot innovatie door jonge mensen. Medialab en Artez dragen bij aan de creatieve basis van deze inzet.

College en raad zullen vaker communiceren over de politieke en stedelijke beleidskaders, om aldus bij te dragen aan duidelijke verwachtingen bij degenen die zij willen bereiken. Daarbij worden meer de verschillende media ingezet, in het bijzonder de lokale en regionale omroep.

Regionale samenwerking slagvaardiger

We willen nauwer samenwerken met onze buurgemeenten, Regio Twente en Netwerkstad (Enschede, Hengelo, Borne, Almelo en Oldenzaal), want Enschede staat niet op zichzelf. De gemeentelijke dienstverlening kunnen we regionaal effectiever maken en wij verwachten daarmee op termijn aanzienlijke besparingen te realiseren. Ter vergroting van de slagkracht wordt de inzet van ambtelijke organisaties, zoals de afdelingen economische zaken, onder de Netwerkstad gebundeld. Samenvoeging van de inspanningen van betrokken gemeentelijke afdelingen van de Netwerksteden en de Regio Twente en het Innovatieplatform Twente (IPT) is voorzien.

We werken steeds meer samen met de provincie als strategische partner. Dit schept de mogelijkheid om de eigen en ook de provinciale ambities waar te maken. De relaties met Den Haag blijven van groot belang, ook met het oog op de krimpende geldstroom van rijk naar gemeenten. De internationale samenwerking binnen de Euregio en de stedenband Münster en Osnabrück vraagt om meer concrete projecten om te kunnen inspelen op doelstellingen van de Europese Unie.

Enschede zet onverminderd in op behoud van een volwaardige rol van de Regio Twente. De Veiligheidsregio mag niet leiden tot meerkosten. Eventuele bezuinigingen bij de politie mogen niet ten koste gaan van het aantal agenten in de wijken.

Innovatienetwerken voor versnelling

De Netwerkstad, als motor voor innovatie van héél Twente, moet soepeler gaan lopen en daarbij dienstbaar zijn aan de gezamenlijke belangen. Wij gaan actief sturen op de samenwerking voor de innovatiedriehoek met de drie strategische Netwerkstadprojecten: Kennispark, Hart van Zuid (in Hengelo) en herontwikkeling luchthaventerrein.

Van belang is versterking van de ruimtelijke en economische kracht van Twente, die aansluit op de sterke kanten en zich richt op het verbeteren van bedrijvigheid, concurrentiepositie en werkgelegenheid. In Twents verband en samen met de provincie Overijssel moet de focus in de komende jaren liggen op concrete resultaten binnen de programma's van de Innovatieroute (zorg, bouw, voeding en materialen) en daarnaast op het bereikbaarheid, duurzaamheid en arbeidsmarkt.

Op de speerpunten van het innovatiebeleid ondersteunen we netwerken met deskundigen die bijdragen aan versnelling van de toepassing van die kennis in producten en diensten. Hier willen we met kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven samenwerken aan versnelling van de economische groei met gebruik van deze kennis.

3 Ondernemend en gedurfd

Het vertrouwen in Enschede als ondernemende stad willen we verdienen door de komende vier jaar prioriteit te geven aan innovatie, versterking van de economie en een activerend arbeidsmarktbeleid. Samen met werkgevers, Kamer van Koophandel, brancheorganisaties en onderwijsinstellingen willen wij de basis leggen voor een nieuwe vorm van publiek-privaat samenwerken. Herijking van het arbeidsmarktbeleid, het benutten van de vrije ruimte in arbeidsmarktbudgetten, aanjagen en organiseren passen hierbij. We zien hier twee hoofdsporen:

1. Aanjagen van werkgelegenheid door mensen direct met loonkostensubsidies in te zetten voor beschikbaar werk in reguliere bedrijven en organisaties;
2. De vorming in wijken en dorpen van netwerken en bedrijven die zich richten op het versterken van de leefomgeving en de zorg voor bewoners.

Wij steunen initiatieven om mensen met een uitkering in te zetten voor taken die vallen binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het resultaat moet zijn dat jaarlijks tientallen mensen vanuit de bijstand werkervaring opdoen en banen vinden in wijk servicediensten, persoonlijke zorg, huishoudelijk hulp, buurt- en burendiensten. Zo komen participatiebanen tot stand, doen werklozen werkervaring op, komen er banen in de thuishulp en kunnen meer mensen voor zichzelf beginnen.

Tijdens de onderhandelingen werd steeds duidelijker dat de aanpak van het arbeidsmarktbeleid een 'draaipunt' vertoont ten opzichte van het verleden. We snoeien in de bestaande uitvoeringspraktijk om geld vrij te maken voor de gewenste beleidsverandering. Daarnaast willen we de bestaande reserve uit het zogenaamde 'w-deel' van de Wet Werk en Bijstand hiervoor gebruiken. Zo blijven we de druk voor die zal volgen op de verwachte rijkskortingen op de budgetten voor werkvoorziening en re-integratie. Door tijdig de uitvoeringsstructuur voor werkvoorziening en re-integratie aan te passen, spelen we in op de kans om de aanpak in de wijken te versterken.

In de komende maanden werken we hiervoor concrete plannen en pilots uit. Enkele voorbeelden:

- 1. Uitvoering van alle gemeentelijke diensten in één stadsdeel in één hand**

Een experiment moet uitwijzen of marktpartijen bereid zijn in een stadsdeel alle diensten aan te nemen. We denken hierbij aan huishoudelijke hulp, leefbaarheid, onderhoud, buurtdiensten en maaltijdservice. Eén hoofdaannemer per stadsdeel bundelt alle geldstromen en voorziet in integrale dienstverlening. Dit zou tot een kostenbesparing kunnen leiden en de inschakeling van werklozen hierbij kan voor hen een stap naar werk betekenen. We stellen voor om dit plan uit te werken voor stadsdeel Oost.

- 2. Experiment met de werkloosheidsvrije wijk**

We willen Pathmos aanwijzen als wijk waar over twee jaar geen werkloosheid meer bestaat. Iedereen is dan actief, liefst in een betaalde baan. Als dat (permanent of tijdelijk) niet kan, dan in een gesubsidieerde baan of als vrijwilliger bij maatschappelijk nuttige taken. Het 'salaris' bestaat dan uit de uitkering, aangevuld met een bonus. Plaatsing van mensen gebeurt op buurtniveau, met behulp van de kennis van de wijkcoach en begeleid door Workstep.

3. Vitale (sport) verenigingen: hart van de wijk

In de vitale sportvereniging van de toekomst fungeert sport als middel. Het is een aansprekende en bindende factor om mensen (van verschillende leeftijd en achtergrond) met elkaar in contact te brengen en mogelijkheden tot participatie en ontwikkelmogelijkheden te bieden. De vereniging levert met haar vrijwilligers een belangrijke bijdrage aan maatschappelijke thema's als opvoeding en ontwikkeling van jongeren, bevordering van beweging en gezonde leefstijlen, integratie, bestrijding van jongerenoverlast, vereenzaming van ouderen, vroegtijdig schoolverlaten en werkloosheid. Ze wortelt in de wijk en sluit aan op de daar levende behoeften, met synergie als kernpunt: sterke verbindingen tussen sport, activeren, onderwijs en welzijn. Door sportverenigingen een bredere rol te geven als 'algemene voorziening' en door hun kracht en mogelijkheden breder te benutten, willen we op andere terreinen besparingen realiseren. Het ligt in de bedoeling dit experiment te starten samen met sportvereniging Rigtersbleek en FC Twente in Tweekelerveld.

Aanjagen van werk en creatie van banen

Door nieuwe investeringen in de economie van Enschede aan te sturen met aanjaagbudgetten, creëren we 'return on investment'. Investeringsgedreven is het motto in plaats van subsidiegedreven. We kiezen voor vrijmaking van een innovatiebudget van drie miljoen euro, dat we willen inzetten binnen de totale opgave van de stad. Wel ligt het accent op duurzame innovaties in het brede scala van de Enschedese economie. Daarbij verdient aanwending van deze middelen voor cofinanciering de voorkeur.

Als de gemeente werken/projecten aanbesteedt, eist zij een inzet van 5% werklozen bij de uitvoering (social return). In het gemeentelijk aanbestedingsbeleid krijgen bedrijven uit Twente bij gelijke geschiktheid de voorkeur boven bedrijven van elders. Dit geldt ook bij vacatures binnen het gemeentelijk apparaat: bij gelijke geschiktheid gaan wij voor de baan 'voor de tukkers'.

Kennispark als motor voor nieuwe werkgelegenheid

Het Masterplan Gebiedsontwikkeling Kennispark Twente wordt de komende jaren concreet ingevuld. De ruimtelijke gevolgen van de voorgenomen sloop van het viaduct hebben we besproken en nader uitgewerkt als bijlage 3. Kennispark Twente moet kennis vergaren en onderzoek doen en daarnaast en daardoor direct en indirect bijdragen aan de werkgelegenheid. Kennispark is een inspirerende vestigingslocatie voor starters en doorgroeiers. Zij krijgen ondersteuning, innovatie wordt gestimuleerd. Het aantal bedrijven dat door (afgestudeerde) studenten van de Universiteit Twente wordt opgericht, moet groeien.

De gemeente maakt ook werk van banen voor vakmensen en mensen met een lagere en middelbare beroepsopleiding, bijvoorbeeld in de productiesector en de persoonlijke dienstverlening.

Opleiding en behalen van kwalificaties

Onderwijsinstellingen moeten actief inspelen op de mogelijkheid om een eigen bedrijf te beginnen. Nog teveel heerst de sfeer 'Iik zoek een baan'. We moeten dat ombuigen naar 'Iik zie werk en ga ondernemen'. Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt betekenen dat jongeren, inburgeraars en herintredende moeders, maar ook bijvoorbeeld studenten de mogelijkheid moeten hebben om (langer) door te studeren. De samenwerking met studenten in onze stad krijgt meer inhoud en wij zorgen voor een bestuurlijk aanspreekpunt via een 'wethouder studentenzaken'.

De verbetering van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt krijgt meer aandacht, zowel in het arbeidsmarktbeleid als in het onderwijs. Wij willen dat scholen jongeren nog beter helpen bij de keuze van beroep en/of vervolgoopleidingen. De kans om werk te vinden moet hierbij meer aandacht krijgen.

Stimuleren van ondernemerschap

Een goed ondernemersklimaat in de stad is van groot belang. Wij zetten de lijn door van minder regelgeving, versnelde (vergunning)procedures, duidelijke communicatie en een toegankelijk bestuur.

Het ondernemerschap willen wij stimuleren door elk stadsdeel vanuit het Werkplein te ondersteunen met een 'ondernemerscoach'. Er is dan in elk stadsdeel professionele kennis over economische activiteiten beschikbaar. Vooral het doorgroeien van bedrijven is van belang; elke mkb'er die echt doorgroeit, levert een relatief belangrijke bijdrage aan de groei van de werkgelegenheid.

Kleine zelfstandige ondernemers moeten ondersteuning kunnen krijgen voor vestiging in de aanloopstraten naar de binnenstad. Daarbij kan het gaan om woon/werklocaties. Het bestaande beleid voor startgaranties en de inzet van het binnenstadsfonds wordt naar deze straten uitgebreid. Dit stimuleert lokale banken worden om kredieten te verstrekken, als goed middel om ondersteuning te bieden aan levensvatbare starters. De gemeente stimuleert dat ZZP'ers kennisuitwisseling in eigen netwerken organiseren. De bestaande arbeidsplaatsenregeling blijft behouden. We willen die breed inzetten.

Meer mensen aan het werk

Mensen die werk kwijt raken of dreigen kwijt te raken, moeten ondersteund worden om zo snel mogelijk nieuw werk te vinden. Ook voor specifieke groepen, zoals terugkeerders uit detentie en tbs, komen er speciale trajecten. Kandidaten en bedrijven krijgen één begeleider/contactpersoon in het gehele traject. Er is extra aandacht voor cursussen en specifieke (beroepsgerichte) scholing. Budgetten voor re-integratie zijn, samen met gelden uit fondsen van werkgevers en werknemers, inzetbaar voor omscholing naar wel aanwezige banen. In het vmbo moeten praktische vaardigheden en vakmanschap meer aandacht krijgen, zo nodig via leerwerkbedrijven. Mede daarom wordt een logische samenwerking opgezet om bedrijven te benaderen voor zowel re-integratie, stage als andere scholingstrajecten. Zo creëert de gemeente met haar partners in het onderwijs en het Werkplein een gezamenlijke werkgeversbenadering.

Natuurlijk wordt ook de komende jaren blijvend energie gestoken in aan het werk helpen van langdurig werklozen. Om voor zo veel mogelijk mensen een passende baan te vinden, willen we meer aandacht voor school- en niveaukeuze en voor een betere afstemming van het onderwijs op de behoeften van werkgevers. Vooral opbouwen van een CV en het kwalificeren van competenties (EVC) zijn hierbij speerpunten.

Loonkostensubsidies en vergoeding van begeleidingstijd aan werkgevers

Om meer mensen die nu een uitkering ontvangen aan het werk te krijgen, moet de drempel voor werkgevers om deze mensen in dienst te nemen, worden verlaagd. Daarnaast moet worden onderzocht of de begeleiding op de werkplek op efficiënte wijze kan worden gecompenseerd. Dit mag echter niet tot meer regeldruk en controle leiden.

Een aantal mensen met een uitkering komt niet aan werk omdat hun loonwaarde onder het minimumloon ligt. Als werkgevers alleen hun loonwaarde hoeven te betalen, worden ze voor hen rendabel. De overheid moet in dat geval de loonwaarde van de werknemers aanvullen met een uitkering (loonkostensubsidies). De werknemers moeten dan wel een bonus verdienen bovenop de uitkering die zij zouden krijgen indien ze niet zouden werken.

De gemeente onderzoekt of Enschede met deze werkwijze een landelijke proef kan beginnen.

Sociaal vangnet en inkomensbeleid

De inzet op een actieve samenleving vraagt van de overheid een andere rol, aanpak en verantwoordelijkheid. Wij nemen de maatschappelijke participatie van burgers als vertrekpunt en spannen ons in om de afhankelijkheid van individuele voorzieningen waar mogelijk te voorkomen of uit te stellen. Uiteraard blijft er een goed sociaal vangnet binnen het armoedebelief en de bijzondere bijstand. Wij handhaven het 100%-kwijtscheldingsbeleid voor de minima. De komende rapportage over de armoedeval moet bijdragen aan een discussie over 'werk moet lonen'.

Wij willen bekijken of het mogelijk is gedeeltelijk de kosten in rekening te brengen die de Stadsbank maakt voor mensen die niet in de schuldsanering zitten, maar wel hun vaste lasten gedurende lange tijd laten beheren.

Cultuur, musea en muziek dragen het vestigingsklimaat

In de afgelopen jaren heeft de stad veel geïnvesteerd in nieuwe culturele voorzieningen. Wij zetten dit beleid voort en willen het actief gebruiken voor stadspromotie en het aantrekken van bedrijven. Bovendien moeten vooral de inwoners van onze regio, van beide kanten van de grens, de weg naar evenementen vinden. Wij willen zoveel mogelijk mensen verleiden tot een bezoek aan de Enschedese binnenstad. Stadspromotie krijgt de kans de opklimmende tendens door te zetten. De samenwerking met ondernemers uit de binnenstad kan nog meer synergie opleveren.

Het bezit van ateliers is geen basistaak van onze gemeente. We willen daarom bezien of wij een deel kunnen verkopen aan kunstenaars die zich hierdoor meer binden aan onze stad. Wij willen investeren in Twentse Welle om zo deze organisatie een reële kans op een gezonde exploitatie te geven.

4 Enschedeërs actief in de wijk

(N.B. Voor het gemak spreken wij in dit hoofdstuk steeds over wijken en buurten; die kunnen ook in één van de Enschedese dorpen liggen.)

De centrale plaats van participatie levert ook in de leefomgeving extra arbeidskrachten op. Wij willen de zeggenschap van Enschedeërs over de eigen leefomgeving vergroten. Daarnaast willen we meer maatwerk in de aanpak én zelfwerkzaamheid belonen. In de komende periode gaan we door met stadsdeelgewijs werken. We streven samen met onze inwoners naar een schone, veilige en duurzame leefomgeving.

Talenten worden benut en kwaliteiten gelden als uitgangspunt. Het onderwijs moet het beste uit de Enschedese jeugd naar boven halen. Welzijn, zorg en culturele voorzieningen blijven een spil in de wijken waarbij samenwerking met wijkinstellingen en sportverenigingen kansen biedt.

Samen een groene wijk maken

Wij kiezen voor een impuls in de vergroening van woonwijken en dorpen, vooral met inzet van de buurtbewoners. Zo kan het zijn dat de gemeente een extra impuls geeft aan de kwaliteit van het groen waarna de bewoners meer zelfwerkzaamheid tonen bij het onderhoud. Bestaande voorzieningen zoals kinderboerderijen krijgen eveneens een duidelijke rol in het binden van vrijwilligers aan 'de groene wijk/het groene dorp'. Zij verbinden hun activiteiten met de gemeentelijke doelen en gaan professionele en duurzame partnerschappen aan. Er komt een groene variant van, of aanvulling op, het succesvolle project Buurt in Actie: 'Buurt in Groene Actie'.

In elk leefgebied stelt de gemeente op wijkniveau uitgangspunten vast voor leefbaarheid, beheer en onderhoud. Dit maakt het beheer van groen en straten toetsbaar; bij voorkeur via regelmatig te houden wijkshouwen. Klachten van bewoners/ bedrijven worden omgezet in oplossingen.

Onderwijs in Enschede: behouden van het goede

We bezuinigen de komende jaren niet op onderwijs en evenmin op de vorming van brede scholen in de wijken. Verder hechten we aan goede ouderbetrokkenheid in het primair en voortgezet onderwijs. Het is nodig de betekenis van de brede school goed te laten zien: het gaat om méér dan alleen om gebouwen. Enschede kan bogen op een goede invulling van de samenwerking tussen de schoolbesturen voor voortgezet onderwijs, gericht op de ontwikkeling van de brede school voor voortgezet onderwijs.

Wij zetten in op het faciliteren van BASIS053, het behoud van de brede schoolregisseur en tussenschoolse en naschoolse opvang. Beter gebruik van schoolgebouwen na schooltijd is wenselijk. Ook andere partners, zoals welzijnswerk en verenigingen, moeten de daar aanwezige ruimte kunnen benutten. Dit maakt het wenselijk om in het ontwerp voor nieuwbouw of verbouw van scholen hiermee rekening te houden. Investeren in het binnenklimaat van scholen is nodig om 'frisse scholen' te realiseren.

Sport, welzijn en aandacht voor ontmoeting van oud en jong in de wijk

Vitale sportverenigingen kunnen op extra steun van de gemeente rekenen als ze bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen, zoals gezondheidsbevordering, achterstandsbestrijding, stimuleren van werkgelegenheid en/of integratie. Extra steun stellen we eveneens in het vooruitzicht als ze hun accommodaties openstellen voor de wijk. Deze visie past ook bij

kinderopvang, speeltuinen, activeringswerk of activiteiten voor jongeren en ouderen. Voor bovenstaande doelstelling is budget gereserveerd, evenals voor regulier onderhoud en noodzakelijke aanpassingen van sportaccommodaties. Middelen voor ingrijpende wijzigingen/ herstructurering van sportcomplexen ontbreken. Zwembad Het Slagman wordt op de huidige plek gerenoveerd; hiervoor zijn reeds middelen gereserveerd.

Professionals in het welzijnswerk leggen zich meer toe op ondersteuning van vrijwilligers en nemen niet enkel uitvoerende taken op zich. Inwoners van Enschede worden binnen woongebieden betrokken bij de totstandkoming van het welzijns- en zorgbeleid. Wijk- en dorpsraden geven input voor de jaarlijks te sluiten contracten voor wijkwelzijn. Ouderenwerk, migranten- en vrijwilligerswerk worden veel meer op wijk- en dorpsniveau georganiseerd en uitgevoerd. Het speeltuinwerk blijft een algemene voorziening voor jonge kinderen. Daarop willen we niet bezuinigen. Alifa is de preferente aanbieder van welzijnsactiviteiten.

In elk woongebied van Enschede komt naar behoefte een 'buurtkamer', zoveel mogelijk in bestaande accommodaties zoals een welzijnsgebouw, speeltuingebouw, verenigingskantine of zorginstelling. Over het algemeen moeten zorginstellingen hun vleugels meer uitslaan en voor ouderen een buurt- of wijkfunctie vervullen.

Enschede is een belangrijke gemeente voor jongeren. Er is veel te doen en voldoende aandacht voor het ontwikkelen van talenten. Het is van belang dat jongeren de mogelijkheid hebben elkaar te ontmoeten. Bijvoorbeeld in buurtcentra en bij sportverenigingen. Wij zullen onderzoeken of het jongerenwerk ook verantwoordelijkheid kan dragen om een bijdrage te leveren aan participatie en scholing van jongeren. In de uitvoering van het jeugdbeleid moet met jongeren, ouders, onderwijs en welzijnswerk worden samengewerkt.

Zorg in de wijk

De gevolgen van de aanbesteding van de huishoudelijke hulp hebben afgelopen jaar veel onrust teweeggebracht. Dat was heel vervelend voor de huishoudelijke hulpen en meer nog voor degenen die zelf hun huishouden niet meer kunnen runnen en geen beroep kunnen doen op mensen uit hun omgeving. Die dus echt op huishoudelijke hulp zijn aangewezen.. De onzekerheden rond de aanbesteding zijn nu weg en het beleid voor de Wmo ligt vast. Bij de definitieve invulling van het compensatiebeginsel wordt rekening gehouden met het beschikbare budget. Dit kan gevolgen hebben voor de te verstrekken voorzieningen. Daarnaast willen we onderzoeken of we bij realisatie van aanpassingen in een woning een hogere eigen bijdrage kunnen uit beschikbaar vermogen kunnen vragen. De woning krijgt hierdoor immers een grotere waarde.

Met de regionale zorgverzekeraar willen we intensiever samenwerken. In dit verband willen wij experimenten opzetten voor modernisering van de zorg waardoor mensen langer zelfstandig in hun eigen leefomgeving kunnen blijven wonen als zij ouder worden. Hiervoor zetten wij middelen uit het innovatiebudget in. We vragen de Universiteit Twente en Saxion om onderzoek te doen naar de bereikte effecten.

Veiligheid in de wijk: preventie en verscherpt toezicht

Overlast in wijken wordt aangepakt. Als de overlast wordt veroorzaakt door een specifieke groep, volgen gezamenlijke acties met de gemeenschappen en sleutelpersonen. De ouders van eventueel betrokken jongeren krijgen een actieve rol bij het aanpakken van problemen.

Over de politie-inzet worden afspraken gemaakt met de korpsbeheerder. Hierbij denken we aan vaststelling per wijk van het gewenste veiligheidsniveau en de daarvoor noodzakelijke inzet van politie, jongerenwerk en andere partners. Gebruik van technische middelen en innovatieve werkmethoden is nodig om veiligheidsproblemen en actuele criminaliteitsproblemen efficiënt en effectief aan te pakken.

Preventie is belangrijk: jongeren moeten de mogelijkheid hebben elkaar te treffen in buurtcentra, bij sportverenigingen of op hangplekken. Een scholings- en activiteiten aanbod voor hangjongeren geeft in de regel een sterke vermindering van de overlast. In de uitvoering moet worden samengewerkt met ouders, welzijnswerk, onderwijs en leerplichthandhavers.

Overlast door junks en alcoholisten in het stadscentrum of bijvoorbeeld in parken wordt met kracht aangepakt door handhavend optreden. Wij ondersteunen initiatieven van bewoners om zelf de veiligheid van hun wijk te verbeteren, op voorwaarde dat deze inderdaad bijdragen aan een meer ontspannen sfeer.

Op plekken waar bij herhaling sprake is van overlast door vervuiling, vernieling en bekladding, wordt tijdelijk en incidenteel cameratoezicht ingesteld om de daders te pakken en herhaling te voorkomen.

5 Ruimte goed benutten

In toenemende mate is er discussie over de effecten van demografische ontwikkelingen op de ruimtelijke opgaven van Enschede. De grondpositie van onze stad staat onder druk door de aanhoudende recessie. Wij zijn daarom van mening dat de binnen het grondbedrijf ingenomen grondposities aan heroverweging toe zijn. Hierbij houden we rekening onze partners en investeerders, met respect voor ieders verantwoordelijkheden. Concreet kan dit leiden tot het afstoten van gronden en/of tot heroverweging en herinrichting van reeds gemaakte plannen. Om Enschede zijn kwaliteit van 'wonen en werken in het groen' te laten behouden, vindt in het stedelijk gebied concentratie plaats van wonen en werken. Het beleid van compact bouwen in het stadscentrum wordt voorgezet.

Duurzame ruimte

De zorg voor het milieu moet als een rode draad door alle sectoren van gemeentelijk beleid lopen. Bij alle te nemen beslissingen moeten wij rekening houden met de gevolgen daarvan op het milieu. Samenwerking tussen overheid, bedrijven en woningbouwcorporaties moet resulteren in projecten voor duurzame energieopwekking en terugdringing van het energieverbruik. Restwarmte uit afvalverwerking door Twence moet optimaal worden benut; projecten voor kleinschalige energieopwekking in buurten krijgen gemeentelijke steun.

Vanaf 2012 passen we in alle gevallen het principe van duurzaam inkopen en duurzaam aanbesteden toe. We streven ernaar om samen met onze partners te bewerkstelligen dat nieuwe woningen, kantoor- en bedrijfspanden zoveel mogelijk voldoen aan de hoogste energiewaarden. Daarbij passen zonnepanelen op daken om te voorzien in duurzame energieopwekking.

In het kader van Energieneutraal zetten we in op besparingsmogelijkheden op energieverbruik (led-verlichting voor lantaarnpalen), op het stimuleren van het gebruik van alternatieve energie en het bouwen van energieneutrale wijken en bedrijfsterreinen. Op deze wijze willen we samen met ondernemers, burgers en woningbouwcorporaties het doel Energieneutraal in 2020 zo maximaal mogelijk te bereiken.

We gaan door met het gefaseerd ondergronds brengen van blokcontainers. Wij stimuleren het scheiden van afval. Afvalbrengpunten in Enschede moeten ruimere openingstijden krijgen.

Aantrekkelijk woonwijken

Woningbouw moeten we meer vraaggericht inzetten en ten dienste stellen aan de economische ambities van onze stad. Dat vergt een kritische blik op locaties waar we eerder dachten te moeten bouwen, maar die wellicht beter 'on hold' kunnen worden gezet. Hier denken we bijvoorbeeld aan de Eschmarke, waarbij wij de discussie willen openen om meer woningen in particulier opdrachtgeverschap te bouwen. Aan de andere kant moeten we nadenken over de kwaliteit van de woningen die nodig zijn om nieuwe mensen aan te trekken en over verbetering van de kwaliteit van het bestaande woningaanbod. Met de gezamenlijke woningcorporaties willen we een visie ontwikkelen over de kwaliteit en kwantiteit van woningen waaraan Enschede behoefte heeft. Dit kunnen we niet alleen, maar moeten we doen met onze buurgemeenten en de provincie Overijssel.

Voor de lagere inkomensklassen moeten voldoende betaalbare huur- en koopwoningen beschikbaar zijn. In nauwe samenspraak met de corporaties moeten betaalbare woningen voor doelgroepen als starters, senioren, gehandicapten en studenten worden gebouwd. Voor

senioren moeten we woningen realiseren in de buurt van de voorzieningen. Door toekomstgericht en levensbestendig te bouwen, houden we de mogelijkheid open om een eengezinswoning eenvoudig om te bouwen of geschikt te maken voor seniorenbewoning en andersom.

Herstructurering en verbetering woonwijken: uitvoeren voorgenomen programma

Herstructurering en verbetering van wijken moet bijdragen aan de bestrijding van verloedering of doorbreking van eenzijdige bewonerssamenstelling. De aandacht voor leefbaarheid is hierbij ook gericht op de sociaal-economische situatie en zelfstandigheid van de bewoners en niet enkel op de stenen. Bij herstructurering wordt rekening gehouden met de betaalbaarheid van de gerenoveerde of nieuw gebouwde woningen voor oorspronkelijke bewoners die terug willen naar 'hun' wijk, met koopwensen, starters op de woningmarkt, ouderenhuisvesting, ruimte voor huurwoningen en een redelijk niveau van voorzieningen, met name bereikbare vitale winkelcentra in de directe woonomgeving.

Herstructurering van wijken en buurten geschiedt in nauwe samenspraak met de bewoners en in nauwe samenwerking met woningcorporaties, projectontwikkelaars en andere maatschappelijke partners. In de komende periode werken we aan de herstructurering van de woonwijken Oost-Boswinkel, Velve-Lindenhof, Stroïnslanden, en Wesselerbrink-Noord.

Verdere invulling stadscentrum

In de komende jaren worden de gebieden aan de rand van het centrum aangepakt: de Spoorzone en het gebied tussen Hogeschool Saxion en ziekenhuis MST (Stadsweide). Daarbij wordt samengewerkt met partners. Voor dekking van de kosten wordt ingezet op cofinanciering, waarbij de gemeente bijdraagt in de totale kosten van het project. Realisatie van een fietsspoortunnel bij het station is in deze raadsperiode voorzien.

De Spoorzone beslaat het gebied tussen het Meubelplein en de voormalige Polaroidfabriek. Dit terrein wordt in fasen volledig geherstructureerd. Er komt plek voor wonen van jong en oud en voor kleinschalig werken. Hier is ruimte voor uitdagende architectuur met duurzaam materiaalgebruik, zonder extreme hoogbouw.

Naast de campus op het universiteitsterrein wordt een moderne 'stadscampus' in de binnenstad ontwikkeld, in het gebied tussen ziekenhuis MST en hogeschool Saxion. Dit kan een centrale plek in de stad worden voor innovatie en ondernemerschap. Samen met andere initiatieven biedt dit de kans om meer studenten te verleiden hun toekomst in Enschede te vervolgen. Mogelijk kan hier ook een innovatieve bibliotheek komen, waarvoor we samen met partners als provincie, rijk en Overijsselse Bibliotheek Dienst plannen zullen maken.

Goede bereikbaarheid en doorstroming

Bereikbaarheid blijft in deze collegeperiode van groot belang. Wij willen de volgende verkeersknelpunten een hogere prioriteit geven binnen het mobiliteitsbeleid:

- aanleg van een fietspad langs de Zuid Esmarkerrondweg;
- doorstroming bij de rotonde Oostweg;
- doorstroming bus op Haaksbergerstraat bij MST;
- verkeersregelininstallatie kruising Oldenzaalsestraat-Molenstraat.

Onze wens is een directe aansluiting op de A1 (Noorderval) ter hoogte van de luchthavenlocatie. Om verdere toename van sluipverkeer door deze Noorderval in Enschede-Noord te voorkomen, zoeken we naar een oplossing zoals opgenomen in bijlage 3 over het Kennispark, viaduct Hengelosestraat. We koppelen de hierover te maken afspraken aan de ontwikkeling van Kennispark. Voorts bieden de ontwikkeling van het vliegveldgebied en een directe aansluiting op de A1 kansen om op dit terrein een P&R-voorziening aan te leggen.

Het project Duurzaam Veilig wordt voortgezet, omdat de aanleg van 30 km-zones binnen de bebouwde kom en 60 km-zones buiten de stad noodzakelijk blijft voor de bevordering van de verkeersveiligheid. Van belang is een consequente, herkenbare en veilige inrichting van deze zones. In combinatie met een veelzijdig en gericht communicatie- en educatiebeleid willen we aldus het aantal verkeersongevallen terugdringen.

Bedrijventerreinen en grootschalige detailhandel

Het Regionaal Bedrijventerrein in Almelo is de plek voor grootschalige bedrijven op het gebied van transport, logistiek, distributie en industrie. Voor deze bedrijven heeft Enschede geen plaats. Nieuwe ruimte voor bedrijven wordt pas gecreëerd als de behoefte is aangetoond en bestaande bedrijventerreinen geen ruimte meer bieden. De inzet van erfpacht wordt op bepaalde plekken mogelijk. De gefaseerde bebouwing van de Usseleres krijgt zijn invulling op basis van de marktvraag en de kwalitatieve randvoorwaarden zoals vastgelegd in het bestemmingsplan. Hier wordt momenteel door de rekenkamer nader onderzoek naar gedaan.

Enschede wil plek bieden aan grootschalige detailhandel. Deze vestigingen moeten dan wel een zodanige toevoeging zijn op het bestaande winkelapparaat dat in het totale aanbod een verbreding plaatsvindt.

Strategische projecten: luchthaven en kennispark

Grote projecten zoals de ontwikkeling van het luchthaventerrein en Kennispark Twente zijn dragers van het ruimtelijk-economisch beleid. We zetten in op ontwikkeling van de luchtvaart in Twente, waarbij we kiezen voor een duurzame compacte luchthaven in het groen met behoud van natuurwaarden in de omgeving van het vliegveld. Omdat dit onderwerp in de onderhandelingen een zwaar bespreekpunt is geweest, voegen we een meer uitgewerkte tekst over ons standpunt toe als bijlage 2. We doen dat eveneens voor het standpunt over Kennispark Twente in bijlage 3.

Buitengebied koesteren

Enschede beschikt over een groot buitengebied. We koesteren de cultuurhistorische en landschappelijke waarde hiervan en willen deze graag combineren met recreatie en toerisme. Dat kan via uitbreiding van groene/blauwe diensten, bescherming van cultuurhistorische elementen en gebouwen en het toestaan van nieuwe economische functies voor een duurzame ontwikkeling.

6 Financieel solide

De gevolgen van de rijksbezuinigingen zullen voor onze gemeente fors zijn. Het Centraal Planbureau heeft op 16 maart bekend gemaakt dat voor het herstel van de financiën van de rijksoverheid bezuinigingen ter grootte van 29 miljard euro nodig zijn. Pas na het aantreden van het nieuwe kabinet weten we hoeveel er werkelijk wordt bezuinigd. Dit heeft langs twee wegen gevolgen voor onze begroting:

1. Een rijksbezuiniging van 29 miljard euro betekent een korting op onze inkomsten uit het Gemeentefonds van naar verwachting 0,9 miljoen euro in 2012, oplopend naar 17,8 miljoen euro in 2018.
2. Daarnaast leiden de rijksbezuinigingen tot een daling van de specifieke uitkeringen aan de gemeenten. Wij hanteren in principe het uitgangspunt dat een rijksbezuiniging op de specifieke uitkering in mindering wordt gebracht op het betreffende gemeentelijke beleidsterrein.

Financiële foto

In de financiële foto die wij vlak voor de verkiezingen hebben ontvangen, zijn de nieuwste financiële cijfers opgenomen. We pakken de opdracht op die hieruit naar voren komt, nl. om kritisch op onze uitgaven te letten. Dat geldt zowel voor dit jaar als voor de periode 2011-2018.

Bij de vaststelling van de begroting 2010-2013 resteerde een keuzeruimte waarin concrete ombuigingsmogelijkheden zijn opgenomen voor toekomstige ingrepen. Vanuit sociaal-maatschappelijk oogpunt kiezen wij ervoor om deze niet te benutten, met uitzondering van de sluiting van één afvalbrengpunt. Dit betekent dat de bezuinigingen op een andere manier worden doorgevoerd.

Het beleid van de afgelopen jaren om de lasten voor de burgers niet te verhogen, zetten we voort. De lasten worden geïndexeerd met het inflatiecijfer en het 100%-kijwitscheldingsbeleid voor de echte minima wordt gecontinueerd. Verder kiezen we ervoor om niet te bezuinigen op onderwijs.

Rekeningresultaat 2009

In de financiële foto zit een voorstel om het rekeningresultaat van 2009 ter grootte van 10,7 miljoen euro deels te bestemmen voor een aantal knelpunten en daarnaast 4,5 miljoen euro te gebruiken voor versterking van het weerstandvermogen. Wij zijn van plan de raad voor te stellen om dit eerdere voorstel over te nemen. Er is dan ruim 4 miljoen euro over voor nieuw beleid. De gemeente kan dit bedrag bijvoorbeeld gebruiken voor verzachting van de bezuinigingstaakstelling in de komende drie jaar. De storting in het weerstandvermogen levert een ratio van 1,2 op terwijl de door de raad vastgestelde ondergrens op 1,0 ligt. Dit betekent dat we onverwachte tegenvallers voor enkele miljoenen kunnen opvangen vanuit het weerstandsvermogen zonder de ondergrens in gevaar te brengen.

Nieuw beleid

We vinden ruimte voor nieuw beleid wenselijk. Daarom stellen we voor een innovatiebudget van structureel 3 miljoen euro in te stellen. Dit geld wordt gebruikt binnen de totale opgave van Enschede, maar met een accent op duurzame innovaties. Hierbij denken we aan het brede scala van de Enschedese economie, waarbij cofinanciering de voorkeur verdient. Voor 1,6 miljoen euro wordt dit gedekt uit de buffer 'waarmaken en

afmaken'. Een bedrag van 1,4 miljoen euro moeten wij binnen de programmabegroting dekken.

We willen het gratis openbaar vervoer in de daluren voor ouderen boven de 70 jaar weer invoeren, het betaald parkeren op zondag terugdraaien (met uitzondering van koopzondagen) én het mogelijk maken gratis groenafval te brengen in de maanden maart en oktober.

Versnelde uitvoering van een aantal infrastructurele projecten vergt een herprioritering binnen de mobiliteitsvisie en mag geen extra tekorten opleveren. De financiële consequenties hiervan komen aan de orde in de Kadernota 2011.

Ombuigingen

In de periode 2011-2014 moet voor een bedrag van 9,3 miljoen euro structureel worden omgebogen. Voor de periode 2014-2018 komt hier nog een structureel bedrag van 12,9 miljoen euro bij.

In de Kadernota 2011-2014 komen wij met voorstellen ter grootte van minimaal 9,3 miljoen euro waarbij wij nadrukkelijk met de raad de invulling van de taakstellingen in programma's moeten bepalen. Samen met de gemeenteraad zullen we keuzes maken die in de programmabegroting 2011-2014 worden uitgewerkt. Onze eerste ideeën over de bezuinigingsstrategie hebben we opgenomen in bijlage 1.

Wij willen het compensatiebeginsel van de Wmo herijken, een extra taakstelling leggen op de dienstverlening en tot afspraken komen over investeringen met partners in onze stad. Ook willen wij de subsidies doorlichten en kijken naar de financiële afspraken met onze verbonden partijen. Door middelen anders in te zetten en onze doelstellingen voor de arbeidsmarkt te laten leiden tot kostenbesparingen binnen de functionele programma's, willen we besparingen realiseren. Deze zijn nu nog als taakstellingen opgenomen. De inverdieneffecten van het nieuwe beleid zijn te gebruiken voor nieuw beleid of ter dekking van extra noodzakelijke ombuigingen. De geraamde bezuinigingen op leefomgeving en zorg lijken realiseerbaar zonder verlies aan kwaliteit van de wijken. Bij leefomgeving gaat het om gebruik van goedkopere materialen. Bij de zorg gaat het om inverdieneffecten dankzij het investeren in innovatie in de zorg door meer wijkgewijs zorg te organiseren. Hierbij is het nodig nauw samen te werken met verzekeraars en zorgorganisaties. In bijlage 1 hebben we deze bezuinigingsstrategie opgenomen in het Financiële Meerjarenoverzicht 2011-2014.

Zodra het nieuwe kabinet de omvang van de rijksbezuinigingen heeft vastgesteld en de gevolgen hiervan voor Gemeentefonds, specifieke uitkeringen en de gemeentelijke begroting duidelijk zijn, zullen we bij de kadernota 2012 aanvullende ombuigingsmaatregelen treffen. Daarbij zullen we ook kijken welke besparingen zijn te realiseren op maatschappelijk vastgoed, samenwerking tussen verschillende gebruikers van accommodaties en instellingen en shared services. Als dit ontoereikend is om de structurele ombuigingsopgave in te vullen, zullen we samen met de raad binnen de begroting naar andere oplossingen zoeken. Dit moet resulteren in een ook op de langere termijn sluitende meerjarenbegroting.

Strategisch financieel beleid

Met ingang van 2011 wordt het aantal programma's teruggebracht naar zeven begrotingsprogramma's. Daarnaast wordt in samenwerking met de raad gekeken naar een nieuwe opzet van de begroting. Door sturing op programma's kan de raad meer invulling geven aan zijn kaderstellende en controlerende rol.

De nieuwe opzet van de programmabegroting vraagt om actualisatie van een aantal

spelregels. Dit betreft ondermeer de in 2003 vastgestelde procedure 'begrotingsdiscipline', beter bekend als de 'Goudt-norm'. Hierin is bepaald onder welke voorwaarden het college afwijkingen mag opvangen binnen het programma zonder aparte besluitvorming. Naast aanpassing van de Goudt-norm kunnen ook andere onderdelen van het Strategisch Financieel Beleid toe zijn aan actualisatie. We denken hierbij aan beleidskaders voor cofinanciering, gebruik weerstandsvermogen en een financieringsstrategie. Deze actualisatie van de spelregels voor strategisch financieel beleid willen wij tegelijk met de kadernota 2011 gereed hebben. Bovendien laten wij een onderzoek uitvoeren naar de te verwachten effecten van de demografische ontwikkeling van de bevolking in Enschede en de regio.

Bijlage 1 Financieel Meerjarenoverzicht 2011-2014

		2011	2012	2013	2014
1	Financiële foto	4,00	4,90	5,80	7,60
2	Twentse Welle	0,60-	0,60-	0,60-	
3	Innovatiebudget (€ 3 mln)	1,40	1,40	1,40	1,40
4	Openbaar vervoer ouderen	0,30	0,30	0,30	0,30
5	Infrastructuur / Groenafval / Terugdraaien betaald parkeren op zondag	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
6	Saldo	5,10	6,00	6,90	9,30
7	Af : Bestemming rekeningresultaat 2009	2,00-	1,20-	1,00-	-
8	Totale ombuigingsopgave coalitie	3,10	4,80	5,90	9,30
	<i>Invulling ombuigingen:</i>				
9	Wijkontwikkeling, Zorg en Welzijn	1,00	2,20	2,20	2,20
10	Leefomgeving	0,25	0,55	0,55	0,70
11	Stedelijke ontwikkeling	-	-	0,20	0,20
12	Vastgoed	0,15	0,15	0,15	0,15
13	Dienstverlening	-	-	1,00	1,00
14	Bedrijfsvoering	-	-	1,00	2,00
15	Taakstelling programma's	1,70	1,90	0,80	3,05
	Totaal invulling ombuigingen	3,10	4,80	5,90	9,30
8	Af: totale ombuigingsopgave	3,10	4,80	5,90	9,30
	Saldo invulling ombuigingen en ombuigingsopgave / saldo begroting	-	-	-	-

Bijlage 2 Gebiedsontwikkeling luchthaven Twente

In het verlengde van de met grote meerderheid genomen raadsbesluiten van december 2009 zetten wij in op een beheerste ontwikkeling van de luchtvaart binnen de totale gebiedsontwikkeling. Van meet af aan is de inzet geweest met de gebiedsontwikkeling te komen tot een economische structuurversterking voor Enschede en Twente en een duurzame ontwikkeling op gang te brengen. Het benutten van de economische potenties van het gebied wordt geplaatst in de context van de ontwikkeling van de zogeheten innovatiedriehoek als geheel. Deze innovatiedriehoek (Hart van Zuid-Kennispark-luchthaven Twente) is een zwaartepunt voor de economische en ruimtelijke ontwikkeling van Enschede en Twente. Het werkgelegenheidsaspect is bij de gebiedsontwikkeling luchthaven leidend. Tegen deze achtergrond zal worden nagegaan welke onderdelen van de structuurvisie zonder luchthaven alsnog binnen de vastgestelde gebiedsontwikkeling kunnen worden gerealiseerd, dan wel elders binnen de innovatiedriehoek worden ontwikkeld. Een evenwichtige gebiedsontwikkeling met verschillende functies draagt bij aan de versterking van het stedelijk kerngebied Twente.

Vliegwieleffect

Voor deze collegeperiode is het de bedoeling met de gebiedsontwikkeling, en daarbinnen de keuze voor luchthavenontwikkeling, voor de economie van Twente een vliegwieleffect te bereiken. Vliegen is geen doel op zich maar een middel tot economische ontwikkeling. Het streven is gericht te komen tot een succesvolle tender van de luchthavenontwikkeling. Deze wordt op zo kort mogelijke termijn gestart. Met de provincie Overijssel worden verdere afspraken gemaakt over de gevolgen van de ingediende moties en amendementen tijdens de behandeling van de plannen voor de luchthavenontwikkeling in de gemeenteraad van Enschede en Provinciale Staten van Overijssel.

Tender

De uit te schrijven tender behelst de in de geamendeerde structuurvisie B opgenomen luchtvaart en bedrijvigheid, parkeren en de leisurfunctie, met als terugvaloptie voor leisure toegevoegde luchtvaartgebonden bedrijvigheid. De plannen behouden belangrijke natuurwaarden en er vindt een versterking plaats van de ecologische hoofdstructuur. De aanbesteding staat vanzelfsprekend open voor geïnteresseerde marktpartijen, ook van Duitse zijde. Met de gemeenten die partner zijn in de FMO zal op korte termijn in overlegd worden over de verbetering van de infrastructuur in het grensgebied. Hier spelen belangen voor de economische ontwikkeling aan beide zijden van de grens.

Uitgangspunt

Het uitgangspunt is om aan de hand van de uitkomsten van de tender nog in deze collegeperiode te beoordelen of er een kansrijk perspectief voor de luchthavenexploitatie bestaat. Indien door omstandigheden een succesvolle gunning van de luchthavenexploitatie niet kan worden gerealiseerd, neemt de gemeente Enschede, na afweging, geen nieuwe initiatieven om een tender voor te bereiden. De gemeente stelt in dat geval een moratorium in voor de vliegveldontwikkeling. Het bestemmingsplan blijft dan in stand. Tevens is van belang dat het rijk bevoegd gezag is bij de aanwijzing van Twente als luchthaven van nationale betekenis.

Indien zich een situatie voordoet dat de kans op een succesvolle gunning na aanbesteding niet zeker is, staat het de partijen open om opnieuw naar de gebiedsontwikkeling te kijken. Vanwege de medeverantwoordelijkheid met betrekking tot de luchtzijde infrastructuur zal overleg met het rijk plaatsvinden over de dan ontstane situatie.

Grondoverdracht

Gelijktijdig met de voorbereidingen van de tender zal de grondoverdracht door het rijk worden afgerond. De reeds uitonderhandelde bestuursovereenkomst met het rijk vormt hiervoor de basis. Met het rijk en de provincie Overijssel zullen wij eenduidige voorwaarden opstellen waaronder zal worden gegund, dan wel tot afspraken komen over additionele financiële inspanningen. Deze compensatie zal ook moeten gelden voor andere zelfstandige onderdelen van de gebiedsontwikkeling, zoals de (her)inrichting van de ecologische hoofdstructuur en de A1-ontsluiting (dit n.a.v. de motie-Antuma).

Plankosten

De totale plankosten worden ingebracht in de toekomstige entiteit die voor de gebiedsontwikkeling en grondexploitatie wordt opgericht. De expliciet voor de vliegveldontwikkeling binnen de gebiedsontwikkeling gemaakte plankosten worden in geval van een moratorium gedekt uit de algemene dienst. De eerder bij raadsbesluit gedane risicoreservering van 5,4 miljoen euro blijft in deze collegeperiode beschikbaar.

Bijlage 3. Kennispark, viaduct Hengelosestraat

Het Masterplan Gebiedsontwikkeling Kennispark Twente wordt de komende jaren concreet ingevuld door het 'Inspirerend Vestigingsklimaat' fysiek vorm te geven. Een kwalitatief hoogwaardige ontwikkeling verbetert de ruimtelijke kwaliteit van Enschede. Eén van de belangrijkste uitvoeringsprojecten in de gebiedsontwikkeling is 'De Hengeloselaan', waaronder ook begrepen de sloop van het viaduct. De ruimtelijke gevolgen van deze voorgenomen sloop hebben we tijdens de collegeonderhandelingen besproken. We onderkennen het belang van intensieve communicatie met de stad om de betekenis onder de aandacht te brengen.

Snelle aanpak

Daarnaast onderschrijven we het belang van aanpak van de Hengelosestraat door de gemeente voor investeringen van andere partners. De investering van de gemeente in dit project genereert een veelvoud aan investeringen en beschikbaarheid van subsidies. We kiezen voor een snelle aanpak van de Hengelosestraat door ondermeer de sloop van het viaduct, in de wetenschap dat deze centraal staat in het functionele concept van het Masterplan. Voorwaarde is dat dit het commitment van de overige partners, zoals particuliere investeerders, helder maakt en daadwerkelijk dichterbij brengt. Dit is inmiddels gegarandeerd: in het derde kwartaal van 2010 start de renovatie van het gebouw Langezijds.

Ontsluiting

We zien de aanpak van de Hengelosestraat bovendien als onderdeel van nog te maken afspraken met de Universiteit Twente over een goede ontsluiting aan de noordzijde van de stad. Deze maakt tevens een directe verkeersafwikkeling van en naar Kennispark-Noordzijde mogelijk. Wij willen dit regelen in een aparte overeenkomst. Kijkend naar de verkeersstromen en de huidige knelpunten, wordt de mogelijkheid onderzocht voor een nieuwe verbinding tussen de Deurningerstraat en de Hengelosestraat. Het gedeelte Deurningerstraat-Horstlindelaan (ten noorden van de bebouwing van de Horstlindelaan) zou dan nieuw kunnen worden aangelegd; het gedeelte Horstlindelaan-Hengelosestraat zou kunnen worden gerealiseerd met gebruikmaking van de bestaande weg via de Achterhorst. Verder onderzoeken wij de mogelijkheid van de verbinding tussen de Weerseloseweg en de Hengeloselaan, gekoppeld aan de aansluiting van het luchthaventerrein op de A1.

Subsidiescan

Voor een project als de ontsluiting Kennispark Noordzijde zijn subsidies denkbaar. Hiertoe zal een subsidiescan worden opgesteld. In de nota Majeure Projecten, die we opstellen ten behoeve van de Kadernota, geven we een eerste richting aan. Daarin nemen we ook de actuele financieringsbehoefte van de Majeure Investeringsprojecten op.